

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Articulus I. vtrum filius Dei in humana natura assumere debuerit corporis defectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

fieri per creationem media Christi humanitate, ut in instrumento. Sed de hac speciali difficultate suo crit loco dicendum.

Et ex his constat, quid dicendum sit de annihilatione, hæc enim, cum ad non ens simpliciter terminetur, non potest fieri per positivam actionem: quia necesse est omnem actionem huiusmodi ad aliquem terminum positivum tendere, quod est contra rationem annihilationis, & ideo hoc modo repugnat aliquid esse instrumentum annihilationis. Quia vero annihilationis sit per subtractionem influxus, si Deus communicaret humanitati potestatem creandi rem aliquam, & conservandi illam, posset etiam in voluntate eius ponere, ut posset suum concursum subtrahere, & hoc modo in nihilum redigere rem, quæ ab illo concursu in suo esse penderet: ideoque recte dixit D. Tho. potestatem annihilandi pendere ex potestate creandi, & per illam esse cognoscendam, seu iudicandam, sicut privationem per habitum suum.

Ultimo tandem ex dictis constat, quale sit obiectum huius potestatis faciendi miracula, seu ad quas res se extendat. Dicendum est enim, cum hæc potestas non sit qualitas aliqua, vel potestas naturalis non habere certam, & determinatam materiam, sed pendere ex divina ordinatione, & concursu, ut dictum est, loquendo proprie de potentia proxima, & ad agendum expedita: si enim esset sermo de potentia remota, illa ad omnia quæ contradictionem non implicant, extendi potest.

QVÆSTIO XIV.

De defectibus corporis assumptis à Filio Dei in quatuor articulos diuisa.

Finde considerandum est de defectibus, quos Christus in humana natura assumpsit. Et primo de defectibus corporis, secundo de defectibus anime.

Circa primum queruntur quatuor.

Primo, virum Filius Dei assumere debuerit in humana natura corporis defectus.

Secundo, virum assumpsit necessitatem his defectibus subiaceri.

Tertio, virum hos defectus contraxerit.

Quarto, virum omnes huiusmodi defectus assumpsit.

Postquam disseruit Divus Thomas de perfectionibus humanitatis assumptæ, disputare aggreditur de defectibus eius, tum in corpore, quod in hac questione agit, tum in anima, quod expedit questione sequenti. Dicit autem videntur hoc loco defectus corporis, non omnes, qui in corpore fiunt, seu recipiuntur: hoc enim modo omnes defectus sensibiles ad corpus pertinent, & tamen questione sequenti inter defectus anime numerantur, sunt ergo defectus corporis, qui de se corpori conveniunt & non per animam, nec per proprias potestates eius, eas præferimus, quæ ad cognoscendum, & amandum deferuntur.

ARTICVLVS I.

Virum filius Dei in humana natura assumere debuerit corporis defectus.

AD primum sic proceditur. Videtur, quod Filius Dei non debuerit assumere humanam naturam cum corporis defectibus. Sicut enim anima unita est personaliter Verbo Dei, ita & corpus. Sed anima Christi habuit omnino-

dam perfectionem & quantum ad gratiam, & quantum ad scientiam, ut supra dictum est. Ergo etiam corpus eius debuit esse omnibus modis perfectum, nullum in se habens defectum.

2. Præterea, Anima Christi videbat Verbum Dei ea visione, qua Beati vident (ut supra dictum est) & sic anima Christi erat beata. Sed ex beatitudine anime glorificatur corpus: dicit enim Augustinus. * in Epistola ad Dioscorum. Tam potenti natura Deus fecit animam, ut ex eius plenissima beatitudine redundet etiam in inferiorem naturam, quod est corpus: non beatitudo, quæ finis est & intelligentis est propria, sed plenitudo sanitatis, id est, incorruptionis vigor. Corpus igitur Christi fuit incorruptibile, & absque omni defectu.

3. Præterea, Pena consequitur culpam: sed in Christo non fuit aliqua culpa: secundum illud 1. Pet. 2. Qui peccatum non fecit. Ergo nec defectus corporales, qui sunt penales, in eo esse debuerunt.

4. Præterea, Nullus sapiens assumit id, quod impedit ipsum à proprio fine. Sed per huiusmodi defectus corporales, multipliciter videtur impediri finis Incarnationis. Primo quidem quia propter huiusmodi infirmitates, homines ab eius cognitione impediebantur: secundum illud Isai. 53. Desideramus eum despectum, & novissimum virorum, virum dolorum, & scientem infirmitatem, & quasi absconditus est vultus eius, & defectus eius, unde nec reputamus eum. Secundo, quia sanctorum Patrum desiderium non videtur impleri: ex quorum persona dicitur Isai 51. Consurge, consurge, induere fortitudinem, brachium Domini. Tercio, quia congruentius per fortunam, quam per infirmitatem, videbatur, & potestas diaboli posse superari, & humana infirmitas posse sanari. Non ergo videtur conveniens fuisse, quod Filius Dei humanam naturam assumpsit cum corporalibus infirmitatibus, siue defectibus.

Sed contra est quod dicitur Heb. 2. In eo, in quo passus ipse est, & tentatus, potens est & eis, qui tentantur auxiliari. Sed ad hoc venit, ut nos adiuveret: unde & David dicebat. Levavi oculos meos in montes, unde venit auxilium mihi. Ergo conveniens fuit, ut Filius Dei carnem assumpsit, infirmitatibus humanis subiactum, ut in ea posset pati, & tentari: & sic auxilium nobis ferre.

Respondendum dicendum, conveniens fuisse, corpus assumptum à filio Dei, humanis infirmitatibus, & defectibus subiaceri, & præcipue propter tria. Primo quidem quia ad hoc Filius Dei carne assumpta, venit in mundum, ut pro peccato humani generis satisficeret. Vnus autem pro peccato alterius satisfaciunt, dum penam pro peccato alterius debitam, in se suscipiunt. Huiusmodi autem defectus corporales scilicet, mors, fames, sitis, & huiusmodi, sunt pena peccati, quod est in mundum per Adam introductum secundum illud Rom. 5. Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors. Unde conveniens fuit quantum ad finem Incarnationis, quod huiusmodi penalitates in nostra natura susciperet vice nostra secundum illud Isai. 53. Vere languores nostros ipse tulit. Secundo, propter fidem Incarnationis assequendam. Cum enim natura humana non aliter esset nota hominibus, nisi prout huiusmodi corporalibus defectibus subiaceret, si sine his defectibus Filius Dei humanam naturam assumpsisset, videretur non fuisse verus homo, nec veram carnem habuisse, sed phantasticam, ut Manichæi posuerunt. Et ideo, ut dicitur Philipp. 2. Exinavit semetipsum formam servit accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inuentus ut homo. Unde & beatus Thomas per aspectum vulnerum est ad fidem renovatus, ut dicitur Ioan. 20. Tercio, propter exemplum patientiæ, quod nobis exhibet, passionem, & defectus humanos fortiter tolerando: unde dicitur Hebr. 12. Sustinuit a peccatoribus adversus semetipsum contradictionem, ut non fatigimini, animis vestris deficientes.

Ad primum ergo dicendum, quod satisfactio pro peccatis alterius, habet quidem quasi materiam, penam, quas alius pro peccato alterius sustinet: sed pro principio habet

In materia
de satisfac-
tione id est
satisfactio
non comple-
uit.

Lib. 3. c. 15.
à med. &
cap. 14.

In corp. art.

Responsio.

habitu anime, ex quo inclinatur ad volendum satisfacere pro alio, & ex quo satisfactio efficaciam habet. Non enim esset efficax satisfactio, nisi ex charitate procederet, ut infra dicitur. Et ideo oportuit, animam Christi, & perfectam esse; quantum ad habitus scientiarum & virtutum, ut haberet facultatem satisfaciendi: & quod corpus eius esset subiectum infirmitatibus, ut ei satisfactionis materia non deeret.

Ad secundum dicendum; quod secundum naturalem habitudinem, quæ est inter animam & corpus, ex gloria anime, redundat gloria ad corpus. Sed hæc naturalis habitudo in Christo subiacebat voluntati diuinitatis ipsius: ex qua satisfactum est, quod beatitudo remaneret in anima, & non derivaretur ad corpus, sed caro pateretur: quæ conuenienter naturæ passibili, secundum illud, quod Damascenus dicit, quod beneplacito diuine voluntatis, permittitur carni pati, & operari, quæ propria.

Ad tertium dicendum, quod pena semper sequitur culpam actuale, vel originale; quandoque, quidem etiam, qui puniuntur: quandoque autem alterius, pro quo ille, qui penas patitur, satisfaciunt. Et ita accidit in Christo, secundum illud Isa. 53. Ipse vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est propter scelera nostra.

Ad quartum dicendum, quod infirmitas assumpta à Christo non impediuit finem Incarnationis, sed maxime promouit, ut dictum est. Et quænam per huiusmodi infirmitates absconderetur eius diuinitas: manifestabatur tamen humanitas, quæ est via ad diuinitatem perueniendi: secundum illud Romanorum 5. Accessum habemus per Iesum Christum ad Deum. Desiderabant autem antiqui Patres in Christo, non quidem similitudinem corporalem sed spiritalem, per quam, & diabolus viceret, & humanam infirmitatem sanauit.

COMMENTARIUS.

Affirmat D. Thomas, assumpsisse Christum hos defectus, cuius assertionis tres rationes assignat ex fine ipsius Incarnationis desumptas. Primam, ex fine satisfaciendi pro nobis. Secundam, ex fine confirmandi, & ostendendi magis veritatem Incarnationis. Tertiam, ut nobis esset exemplum: quæ omnes claræ sunt. Solum circa primam dubitare potest aliquis, quia enim hi defectus corporis sunt in nobis pœnæ peccati, infert D. Thom. fuisse conueniens, ut Christus in se assumeret eas pœnas quæ nobis erant debite. Quo argumento posset etiam concludere, fuisse conueniens, ut assumeret pœnam purgatorij, vel inferni, ut quidem huius temporis hæretici blasphemant: quia etiam hæc pœnæ sunt debite hominibus peccatoribus, & pro illis omnibus Christus satisfecit. Respondetur tamen non esse eandem rationem: tum quia illæ pœnæ non debebant sanctissimam Christi animam, ut suo loco dicitur: tum etiam, quia illæ pœnæ non sunt proprie ordinatæ ad eum modum satisfactionis voluntariæ, qui viatorum est proprius, & exercetur per modum condignæ recompensationis, sed sunt ad propriam vindictam ipsius peccati, quæ ab ipso iudice sumitur, seu imperatur: pœnæ autem huius vitæ, quales sustinentur per defectus & infirmitates corporis, sunt accommodatissimæ ad proprium modum satisfaciendi per voluntariam recompensationem, quam Christus viator exhibere debuit. Tum denique, quia pœna inferni, vel purgatorij non est necessario subeunda peccatoribus, sed solum quasi sub conditione, scilicet, si mortales peccati veniam non fuerint in hac vita consecuti, quoad pœnam inferni: vel si pro peccato non plene satisfecerint in hac vita, loquendo quoad pœnam purgatorij. At vero corporis defectus seu pœnalitates omnino sustinentur hominibus à Christo redemptis, neque per aliquam satisfactionem propriam possunt illas vitæ.

re, quæ in illis viui possint ad satisfaciendum pro peccatis, & ideo maxime deest, ut Christus in his pœnis fieret similis hominibus peccatoribus, & per eas pro illis satisfaceret.

Sed in hac ratione cauendum est aliud extremum; quidam enim existimant, supposito hoc fine Incarnationis, scilicet, satisfaciendi pro hominibus, non solum conueniens, sed omnino necessarium fuisse, Christum assumere hos corporis defectus. Ita indicat Bonauentura in 3. distinctione 16. articulo 1. questione 3. Durand. in tertia distinctione 15. questione 1. numero. 6. qui in eam sententiam citant Anselmum in libris, Cur Deus homo. Sed tamen reuera hoc non sequitur necessario ex fine redemptionis. Primo quidem, quia vno solo actu amoris posset nos per modum meriti sufficienter redimere, ut constat ex supra tractatis, questione 1. articulo 2. potuisset autem exercere hunc actum in corpore impassibili, etiam si corporis defectus non assumeret. Et simili modo potuisset pro culpa, & iniuria in Deum commissa satisfacere per actum reuerentiæ & obsequij ad Deum, & veniam hominibus deprecando, & per alios similes actus diuini cultus. Ac denique per actum doloris, vel tristitiæ in sola anima conceptæ, absque passione corporali, potuisset satisfacere pro qualibet pœna hominibus debita: quamquam præter naturalem ordinem rerum esset, habere animam passibilem in corpore impassibili: ergo simpliciter non fuerunt necessarij defectus corporis ad satisfaciendum pro nobis, fuerunt tamen aptissimi & accommodatissimi, propter rationes dictas.

Solutiones argumentorum claræ sunt, sed valde notandæ.

ARTICVLVS II.

Vtrum Christus necessitatem his defectibus subiaccendi assumpserit.

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod Christus non ex necessitate his defectibus subiaccerit. Dicit enim Isa. 53. Oblatus est, quia ipse voluit, & loquitur de oblatione ad passionem. Sed voluntas opponitur necessitati. Ergo Christus non ex necessitate subiaccit corporalibus defectibus.

Respondeo dicendum, quod ad hoc non est in Christo coactio, sed omnia voluntaria. Sed quod est voluntarium, non est necessarium. Ergo huiusmodi defectus non fuerunt ex necessitate in Christo.

2. Præterea. Damasc. dicit in 3. libro. Nihil coactum in Christo consideratur, sed omnia voluntaria. Sed quod est voluntarium, non est necessarium. Ergo huiusmodi defectus non fuerunt ex necessitate in Christo.

3. Præterea. Necessitas inferitur ab aliquo potentiori. Sed nulla creatura est potentior quam anima Christi, ad quam pertinebat proprium corpus conservare. Ergo huiusmodi defectus seu infirmitates non fuerunt in Christo ex necessitate.

Sed contra est, quod apostolus dicit Romanor. 8. Misit Deus Filium suum in similitudinem carnis peccati. Sed conditio carnis peccati est, quod habeat necessitatem moriendi, & sustinendi alias huiusmodi passiones. Ergo talis necessitas sustinendi hos defectus fuit in carne Christi.

Respondeo dicendum, quod duplex est necessitas. Una quidem coactionis, quæ fit ab agente extrinseco. Et hæc quidem necessitas contrariatur, & natura, & voluntati: quorum utrumque est principium intrinsecum. Alia autem est necessitas naturalis, quæ consequitur principia naturalia, puta, formam, sicut necessarium est, ignem calefacere: vel materiam, sicut necessarium est, corpus ex contrariis compositum dissolui. Secundum igitur hanc necessitatem, quæ consequitur materiam, corpus Christi subiectum fuit necessitati moriendi, & aliorum huiusmodi defectuum: quia, sicut dictum est, bene ad beneplacito diuine voluntatis, carni Christi permittitur agere & pati, quæ propria. Hæc autem necessitas causatur ex principio humana natura, ut dictum est. Si autem loquamur de natura...